

Obsah

Seznam zkratk	XI
Předmluva	XIII
Úvod	1
Kapitola I. Vymezení základních pojmů, příčin, následků a možných řešení domácího násilí	5
1. Vymezení základních pojmů	5
2. Příčiny domácího násilí	7
3. Pachatelé a oběti domácího násilí	8
3.1 Pachatelé	8
3.2 Oběti	9
4. Trestání, týrání, zneužívání a zanedbávání nezletilých dětí versus domácí násilí	11
5. Odhad rizika domácího násilí	15
6. Intervenční centra	16
7. Řešení domácího násilí	17
8. Nežádoucí následky domácího násilí	20
9. Shmutí	21
Kapitola II. Stručný vývoj právní úpravy proti domácímu násilí	23
1. Nový trestný čin	23
2. Pokus o komplexní úpravu proti domácímu násilí	23
3. Zřízení intervenčních center	25
4. Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí	25
5. Další novela občanského soudního řádu	25
6. Závazný pokyn policejního prezidenta a nový zákon o Policii České republiky	25
7. Nový trestní zákoník	26
8. Lidskoprávní úmluvy a judikatura Evropského soudu pro lidská práva	26
Úkoly	28
Kapitola III. Soukromoprávní ochrana před domácím násilím	29
1. Obecně o soukromoprávní ochraně před domácím násilím	29
2. Manželství	30
2.1 Povinnost vytvářet zdravé rodinné prostředí	30
2.2 Rozvod manželství	30
2.3 Vzájemná vyživovací povinnost	31
2.4 Společné jmění manželů a jeho vypořádání	32
2.5 Společné bydlení manželů a jeho vypořádání	33
3. Nesezdané soužití a partnerství	36

3.1 Odlíšení od manželství.....	36
3.2 Vzájemná vyživovací povinnost.....	37
3.3 Společné bydlení a jeho vypořádání.....	38
4. Vícegenerační soužití.....	38
4.1 Obecná charakteristika.....	38
4.2 Vzájemná vyživovací povinnost.....	38
4.3 Společné bydlení a jeho vypořádání.....	38
5. Shrnutí.....	39

<i>Úkoly</i>	40
<i>Příklady: A) Manželství, B) Faktické soužití, C) Vícegenerační soužití</i>	40

Kapitola IV. Nezletilé děti ohrožené násilím a domácím násilím..... 43

1. Obecně o rodině, o rodičích a dětech, o rodičovské zodpovědnosti, o jejím výkonu a o domácím násilí.....	43
1.1 Rodina jako oáza bezpečí.....	43
1.2 Rodiče a děti, rodičovská zodpovědnost a její účel.....	43
1.3 Obsah rodičovské zodpovědnosti a výkon práv a povinností.....	45
2. Soudní rozhodování ve věci výkonu rodičovské zodpovědnosti s důrazem na násilí a domácí násilí.....	46
2.1 Obecně o rozhodování ve věcech péče o nezletilé.....	46
2.2. Výchova.....	47
2.3. Styk, resp. kontakt.....	50
2.3.1 Úprava styku.....	50
2.3.2 Omezení styku.....	51
2.3.3 Takzvaný asistovaný styk.....	51
2.3.4 Zákaz styku.....	52
2.4 Zásahy do rodičovské zodpovědnosti: pozastavení, omezení, zbavení.....	53
2.5 Výchovná opatření: napomenutí, dohled, omezení.....	54
2.6 Odebrání dítěte z rodiny a ústavní a ochranná výchova.....	54
2.7 Vykázání rodiče nezletilého dítěte ze společného obydlí a jeho okolí.....	56
2.8 Povinnost zdržet se setkávání s obětí domácího násilí.....	57
2.9 Povinnost zdržet se nežádoucího sledování a obtěžování.....	57
2.10 Výkon rodičovské zodpovědnosti rodičem ve výkonu trestu.....	58
Exkurze: Dítě jako násilná osoba.....	58
3. Role orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případě dětí ohrožených násilím a domácím násilím.....	59
4. Shrnutí.....	62

<i>Úkoly</i>	63
<i>Příklady: A) Rodiče a děti, B) Vícegenerační soužití</i>	63

Kapitola V. Procesněprávní ochrana před domácím násilím..... 65

1. Obecně o procesněprávní ochraně před domácím násilím.....	65
2. Předběžná opatření.....	65
3. Předběžná opatření podle § 76b OSŘ, zejména soudní vykázaní.....	66
3.1 Příslušnost soudu.....	66
3.2 Návrh na nařízení předběžného opatření.....	67

3.3 Nedostatky návrhu	68
3.4 Vztah správněprávní a civilněprocesní úpravy	69
3.5 Nařízení předběžného opatření	69
3.6 Vyhlášení a doručování	70
3.7 Vykonatelnost rozhodnutí	70
3.8 Trvání předběžného opatření.....	71
3.9 Zánik předběžného opatření.....	72
3.10 Odpovědnost za škodu	72
4. Výkon rozhodnutí	73
4.1 Specifika výkonu rozhodnutí podle § 273b OSŘ.....	73
4.2 Výkon rozhodnutí o vykázání ze společného obydlí	74
4.3 Výkon rozhodnutí v dalších případech	74
Exkurz: Dítě jako navrhovatel a účastník řízení	75
5. Shrnutí.....	76
<i>Úkoly</i>	76
<i>Příklady: A) Nařízení předběžného opatření, B) Výkon rozhodnutí</i>	77

Kapitola VI. Správněprávní ochrana před domácím násilím, přestupky a policejní vykázání

1. Obecně o správněprávní ochraně před domácím násilím	81
2. Úloha policie v případech domácího násilí.....	82
2.1 Obecně o úloze policie v případech domácího násilí.....	82
2.2 Postup policisty na místě incidentu se znaky domácího násilí	82
2.3 Adekvátní opatření.....	84
2.4 Institut vykázání v podrobnostech	85
3. Shrnutí.....	86

<i>Úkoly</i>	87
--------------------	----

Kapitola VII. Trestněprávní ochrana před domácím násilím

1. Obecně o trestněprávní ochraně před domácím násilím	89
2. Analýza vybraných skutkových podstat upravených v trestním zákoníku	92
2.1 Trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 TrZ).....	92
2.2 Trestný čin týrání svěřené osoby (§ 198 TrZ).....	93
2.3 Trestný čin omezování osobní svobody (§ 171 TrZ)	94
2.4 Trestný čin nebezpečné pronásledování (§ 354 TrZ).....	95
3. Znaky domácího násilí pro účely trestního práva	95
4. Domácí násilí z pohledu trestního práva procesního	96
4.1 Policejní orgán a jeho činnost	96
4.2 Státní zastupitelství a jeho úloha.....	97
4.3 Soudy a jejich role	98
4.4 Ochrana poškozených a svědků v trestním řízení.....	99
4.5 Vazba a její nahrazení	101
5. Shrnutí	103

<i>Úkoly</i>	104
<i>Příklad</i>	104

Kapitola VIII. Úvahy de lege ferenda	107
1. Obecně	107
2. Nové rodinné právo v rámci rekonfigurace občanského práva	107
3. Procesněprávní aspekty	109
3.1 Předběžná opatření	109
3.2 Výkon rozhodnutí	110
4. Trestněprávní aspekty	110
4.1 Trestní právo hmotné	110
4.2 Trestní právo procesní	110
4.2.1 Zajištění práv poškozených a ochrany jejich postavení	111
4.2.2 Zavedení samostatného zákona o obětech	111
4.2.3 Předběžná opatření v trestním řízení podle věcného záměru nového trestního řádu	112
Kapitola IX. Exkurz do vybraných zahraničních úprav	115
1. Obecně o ochraně před domácím násilím v zahraničí	115
2. Legislativní definice domácího násilí	116
3. Soukromoprávní nástroje ochrany před domácím násilím	117
4. Styk dítěte s násilným rodičem	117
5. Specifika procesního práva v souvislosti s ochranou dětí	119
6. Trestněprávní aspekty domácího násilí	120
Závěr	121
Přílohy:	
1. Bezpečnostní plán pro oběti domácího násilí	123
2. Adresář intervenčních center v České republice	125
3. Přehled neziskových organizací věnujících se problematice domácího násilí	128
Přehled literatury a internetových zdrojů	129
Věcný rejstřík	137